

Nr 175.

Av herr **Hällgren m. fl.**, om *höjning av anslaget för bidrag till handelshamnar och farleder.*

I bilaga till 1938 års statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, punkt 24, har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till *bidrag till handelshamnar och farleder* för budgetåret 1938/1939 anvisa ett reservationsanslag av kronor 300,000. Ärendet återfinnes å sidorna 163—165 uti nämnda bilaga.

Av den lämnade redogörelsen framgår att anslaget till handelshamnar och farleder, som för vartdera av budgetåren 1928—1930 var bestämt till 250,000 kronor, höjdes för budgetåren 1930—1932 till 300,000 respektive 350,000 kronor och har för budgetåren 1933—1936 upptagits med 300,000 kronor. För vartdera av budgetåren 1936—1938 bestämdes anslaget till 600,000 kronor. På sätt närmare framgår av 1936 års statsverksproposition avsågs med den då företagna anslagsökningen om 300,000 kronor att bereda medel för bidrag till nya hamnbyggnadsföretag. Återstoden avsågs för beredande av slutbidrag till företag, som redan påbörjats eller färdigställda men som på grund av bristande medelstillgång icke kunnat tilldelas dylikt bidrag. Sammanlagt beräknades för det dåvarande medelsbehovet för sistnämnda ändamål 600,000 kronor, vilket belopp dåvarande departementschefen emellertid förutsatte komma att likvideras under loppet av två budgetår.

Härutöver har Kungl. Maj:t sedan år 1933 av förutvarande anslaget till *broar och hamnar* samt av anslag till *beredskapsarbeten* emellertid beviljat relativt betydande belopp till hamnföretag av här ifrågavarande slag. I skrivelse av den 23 sept. 1937 anför sålunda väg- och vattenbyggnadsstyrelsen beträffande nu förevarande anslag, att under senaste 10-årsperioden till ifrågavarande ändamål utgått bidrag med ett belopp av i genomsnitt något över 1.1 miljon kronor pr år. Avräknas bidrag från arbetslöshetsanslagen, blir motsvarande belopp omkring 523,000 kronor, vilket belopp alltså utgör den genomsnittliga storleken per år av anslag, som anvisats till handelshamnar och farleder. Efter att ha omnämnt föreliggande ansökningar om statsbidrag och erinrat om behovet av förbättringar av hamnar och farleder fortsätter styrelsen:

»Även om nuvarande högkonjunktur bjuder till återhållsamhet från statens sida i fråga om bidrag av förevarande slag, måste det anses vara ett allmänt intresse, att staten även under perioder, liknande den nuvarande, lämnar sin medverkan för tillgodoseendet av mera trängande behov i berörda avseenden. I betraktande av att under förestående år bidrag från arbetslöshetsmedel ej, annat än i vissa enstaka fall, torde kunna påräknas för här avsedda ändamål och att sålunda praktiskt taget uteslutande anslaget till handelshamnar och farleder kommer att stå till förfogande därför, finner styrelsen en höjning av detta anslag

till åtminstone 700,000 kronor påkallad. Det torde böra beaktas, att en dylik höjning i själva verket ej innebär en höjning av statens sammanlagda årliga bidrag under en följd av år till de ändamål, vartill anslaget är avsett.»

Under återopande av att de anslag, som till ifrågavarande ändamål anvisats för budgetåren 1936—1938, endast omkring hälften eller för vardera budgetåret 300,000 kronor avsetts för bidrag till igångsättande av nya företag, har föredragande departementschefen icke ansett sig böra tillstyrka högre anslag än 300,000 kronor för nästa budgetår. Han har emellertid förklarat sig avse att senare föreslå, att arbeten av ifrågavarande slag upptagas i särskild ordning å den anslagsplan, för vilken chefen för finansdepartementet redogör vid anmälan av finansplanen.

Av allt att döma lär därvid åsyftad anslagsplan avse sådana nya arbeten, vilka skola kunna igångsättas under en lågkonjunktur för avhjälpande av arbetslöshet. Det lär emellertid ej nu kunna förutsägas, när en sådan lågkonjunktur kommer att inträffa. I många fall är det å andra sidan ej möjligt att utan allvarliga konsekvenser till en obestämd framtid uppskjuta utförandet av sådana företag, för vilkas understödjande här ifrågavarande anslag är avsett. På grund av näringslivets krav samt den tekniska utvecklingen inom sjöfartens område förefinnes sålunda ofta ett trängande behov av hamnarnas utvidgning och modernisering. Det vore uppenbarligen att beklaga, om näringslivets naturliga utveckling skulle hämmas på grund av bristande åtgärder i här berörda avseenden.

Det torde vidare böra beaktas, att arbeten av här ifrågavarande slag kräva relativt stora kostnader. Därest här förevarande anslag skall kunna fylla därmed avsett syfte måste därför en väsentlig höjning därav utöver det belopp, som av Kungl. Maj:t begärts, anses nödvändig. Erfarenheten under de senare åren bekräftar även att så är förhållandet. Från anslaget beviljade bidrag hava sålunda i stor utsträckning måst fördelas å två eller flera års anslag med påföljd, att anslagsmedel endast i mycket begränsad utsträckning stått till förfogande för nya företag.

Till 3 av de företag, som beviljats bidrag från det för innevarande år anvisade anslaget, har Kungl. Maj:t medgivit, att statsbidrag må utgå med sammanlagt 280,800 kronor i den mån medel komma att ställas till förfogande av riksdagen. Av det sålunda medgivna bidragsbeloppet har emellertid endast 136,000 kronor kunnat beviljas av anslaget för innevarande budgetår, som därmed helt tagits i anspråk. Återstoden, eller 144,800 kronor, måste alltså utgå av det anslag, som kan komma att anvisas för budgetåret 1938/1939. Därest detta anslag begränsas till 300,000 kronor, som av Kungl. Maj:t begärts, kommer alltså i själva verket endast ett belopp av 155,200 kronor att stå till förfogande för nya företag.

Följande förhållande torde även i detta sammanhang förtjäna beaktande. Sex hamnföretag, för vilka ansökan om statsbidrag ingivits men till vilka sådant ännu ej kunnat beviljas på grund av bristande tillgång på anslagsmedel, hava i

avvaktan på statsbidrag framdeles under innevarande budgetår måst igångsättas, enär ett ytterligare uppskov därmed kommit att medföra allvarliga olägenheter. Vid dessa företags utförande iakttagas de villkor och bestämmelser, som gälla för åtnjutande av statsbidrag från anslaget till handelshamnar och farleder. Den sammanlagda byggnadssumman för nämnda företag utgör 1,600,000 kronor.

Det ligger i sakens natur, att bidrag till sistnämnda kategori av företag ej kunna utgå från det slag av anslag till bekämpande av arbetslöshet, som av föredragande departementschefen åsyftats.

Under åberopande av det anförda få vi sålunda vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta höja det för budgetåret 1938/1939 begärda reservationsanslaget till bidrag till handelshamnar och farleder från 300,000 kronor till 600,000 kronor eller till samma belopp, som anvisats för innevarande budgetår.

Stockholm den 20 januari 1938.

Elof Hällgren.

Algot Törnkvist.

Ola Jeppsson.
